

Vorbereiding 19.2: Daniël legt dromen uit

Schriftgedeelte

Daniël 2:13-49

Thema

Daniël legt dromen uit

Exegese

Daniël 2:1-49 (*let op: grotere exegese dan te vertellen bijbelgedeelte!*)

Vers 1-3

Het is voor Nebukadnézar direct duidelijk dat de droom die hij krijgt geen gewone droom is. Hij wordt er heel onrustig van en de slaap kan hij die nacht niet meer vatten. Juist voor dit soort situaties heeft de koning van Babel een aantal 'wijzen' om zich heen verzameld die hem hierin verder moeten helpen. Sterrenkundigen worden ook geacht in de sterren de toekomst te kunnen aflezen. 'Chaldeënen' is in de Bijbel vaak een andere naam voor de Babyloniërs, maar hier betekent het in het bijzonder 'de wijzen van Babel'.

Vers 4-6

'O koning leef in eeuwigheid' is de beleefde aanspraak waarmee men de koning begroette. 'De zaak is mij ontgaan' kan beter vertaald worden met 'de zaak is zeker voor mij'. De koning wil dus bewust zijn droom niet vertellen, om zijn 'wijzen' op de proef te stellen. Dat blijkt ook wel uit de verschrikkelijke bedreiging die hij aan zijn bevel toevoegt. Als de wijzen de droom niet kunnen vertellen, dan blijken ze bedriegers te zijn. Bedriegers wacht een wrede dood, maar ware wijzen worden rijk beloond.

Vers 7-9

Het terugvertellen van een droom heeft de koning nog nooit aan zijn wijzen gevraagd. Zij gaan op de eis van Nebukadnézar dan ook niet in, maar stellen nogmaals hun vraag. Maar de koning heeft hen door en spreekt nu zijn wantrouwen vrij uit. Jullie willen 'tijd uitkopen', tijd rekken. Ook vers 8 kan beter vertaald worden 'de zaak is vast voor mij'. De 'tijd verandert' bijvoorbeeld doordat de koning de zaak vergeet, of minder streng wordt. Tot die tijd moet hij met 'leugenachtige' woorden bezig gehouden worden.

Vers 10-12

Nu gaan de wijzen wel op de eis in. Ze erkennen dat ze de droom inderdaad niet kunnen vertellen, maar ze verdedigen zich door te zeggen dat geen enkele wijze dat kan. Alleen 'de goden' kunnen het, maar die 'wonen' niet tussen de mensen. Deze wijzen hebben in hun werk altijd geprobeerd met menselijke magische middelen 'goddelijke dingen' te weten te komen, maar de kennis die de koning vraagt is voor hen te hoog. De goden van Babel zijn uiteindelijk onbereikbaar. Aan zulke wijzen heeft de koning niets. Het vonnis wordt daarom gevelde: de doodstraf.

Vers 13-15

Daniël en zijn vrienden behoren niet tot deze 'dromenuitleggers', maar in zijn oordeel scheert Nebukadnézar alle 'wijzen' over één kam. Daniël treedt met wijsheid op. Allereerst vraagt hij aan Arioch, die met de uitvoering van het vonnis belast is, waarom er zoveel haast bij is. Het is toch vreemd dat zo'n radicaal besluit zo plotseling uitgevoerd moet worden? Het is dus ook een vraag naar het 'waarom' van dit besluit.

Vers 16-18

Als Daniël uitstel krijgt, blijkt hoe anders hij handelt dan de dromenuitleggers van Babel. Hij past geen magische kunstjes toe om wijsheid aan de goden te ontfutselen, maar hij gaat in gebed en pleit op Gods barmhartigheid! Het is alleen aan die barmhartigheid te danken dat Daniël de droom kan vertellen. De vier vrienden bidden voor hun eigen leven én dat van de andere wijzen.

Vers 19-23

Als de HEERE antwoordt, breekt Daniël in een jubel uit. De HEERE is de God Die boven aardse koningen verheven is en alleen de ware wijsheid kan schenken.

Vers 24

Daniël gaat niet rechtstreeks naar Nebukadnézar, maar gaat eerst naar Arioch. Arioch kan zijn komst bij de koning aankondigen en bovendien weet Arioch nu dat het doden van de wijzen definitief gestopt kan worden.

Vers 25-30

In deze verzen worden Daniëls afkomst en zijn huidige positie tegenover elkaar gesteld. Hij wordt zowel één uit de 'weggevoerden van Juda' als 'Beltsazar' genoemd. Nebukadnézar denkt dat Daniël hier als 'Beltsazar', als 'wijze van Babel' komt, maar Daniël laat daar geen misverstand over bestaan. Een Babylonische wijze kan niet voor elkaar krijgen wat de koning hier vraagt, dat is wel gebleken. Maar Daniël komt hier als Judese balling en daarmee als dienstknecht van de allerhoogste God! Ook Daniël kan aan de wens van Nebukadnézar niet voldoen, maar de HEERE wil de droom van de koning openbaren en daarvoor wil Hij Daniël gebruiken. Daarbij weet Daniël precies te vertellen wat de koning dacht toen hij de vorige avond op bed wakker lag. De HEERE heeft Zelf deze droom aan Nebukadnézar gegeven om daarmee op die gedachten antwoord te geven.

Vers 31-35

Daniël beschrijft een mooi, maar angstaanjagend beeld dat van boven naar beneden bezien steeds minder waardevol en sterk wordt. De plotselinge verschijning van de steen krijgt iets wonderlijks, omdat die steen wordt 'afgehouden' zonder dat er handen aan te pas komen. Deze steen raakt het beeld op zijn kwetsbare punt: de voeten. Het beeld valt, de steen rolt verder en vermaalt het hele beeld zo grondig dat de wind de overblijfselen ervan kan wegblazen. Waar eerst het beeld alle aandacht vroeg, vervult nu de steen de hele aarde.

Vers 36-45

Daniël vult de onderdelen van de droom in. Het 'gouden' rijk van Babel wordt opgevolgd door een ander rijk dat minder glorieus zal zijn. Het derde rijk is bijzonder uitgebreid. Het ijzeren rijk is hard en het vermaalt alles en iedereen. Het vijfde rijk heeft twee 'gezichten': het is enerzijds hard, anderzijds broos. Tot een echte eenheid komt dit rijk niet, zelfs niet als beide delen door onderlinge huwelijken de eenheid proberen te versterken. Dat is het moment waarop de HEERE Zelf een Koninkrijk zal oprichten. Dat Koninkrijk zal alle andere rijken verpletteren, maar zelf nooit vergaan. Als teken van Gods eigen handelen komen aan het loshouwen van de steen geen mensenhanden te pas.

Vers 46-49

Nebukadnézar is overweldigd: de grote oosterse koning buigt voor de Joodse balling. Hij wil hem in eerste instantie zelfs met offers eren, een teken dat hij Daniël goddelijke eigenschappen toeschrijft. Maar dan erkent hij de HEERE, als de God Die Daniël dit alles heeft geopenbaard. Daniël krijgt een belangrijke politieke post en wordt ook als hoofd van Babels wijzen aangesteld. Op zijn voordracht krijgt hij zijn drie vrienden daarbij naast zich.

Tot slot

Er zijn veel pogingen gedaan om de diverse 'rijken' te duiden, maar op basis van de Bijbel is dat niet met zekerheid te doen. Over één ding laat dit hoofdstuk echter geen twijfel bestaan: ook al volgen de machthebbers van deze wereld elkaar op, in de komst van de Heere Jezus bouwt God Zijn Koninkrijk en alle aardse koninkrijken zullen verpletterd worden als dit Koninkrijk bij Jezus' tweede komst voor eeuwig bevestigd zal worden!

Geloofsleer

HC vraag 27-28	Gods voorzienigheid
NGB artikel 13	God laat in Zijn voorzienigheid Nebukadnezar deze droom dromen
HC vraag 123	Een eeuwig Koninkrijk

Gebedspunten

- Geef ons, door de Heilige Geest, dezelfde wijsheid en moed als Daniel.
- Trouw blijven in ons gebed, elke dag weer. Niet afraffelen, maar eerbiedig zijn. De Heere vrijmoedig vragen om wat wij nodig hebben, om duidelijkheid wanneer wij dingen niet begrijpen.
- Komst van het Koninkrijk van God en geloof voor alle mensen die op dit moment de Heere nog niet kennen.
- Dank dat we tot nu toe genadetijd (= bekeringstijd) van de Heere krijgen.
- De vernietiging van het rijk van satan

Psalm- en liedlijst

Maak een keuze uit de volgende psalmen en liederen:

Psalm 2:4 en 5	En Ik, die Vorst, met zoveel macht bedeed Uw ijs'ren staf, die al hun macht verplet
Psalm 68:16	Gij koninkrijken, zingt Gods lof
Psalm 72:6	Ja, elk der vorsten zal zich buigen
Psalm 96:3 en 9	Al d' afgoon zijn slechts ijdelheden 't Juich' al voor 't aangezicht des HEEREN
Psalm 118:1 en 2	Laat ieder 's HEEREN goedheid loven Laat Arons huis Gods goedheid loven
Psalm 145:6	De HEER' is recht in al Zijn weg en werk
ZB	Wat de toekomst brenge moge
ZB	Welzalig de man die niet wandelt
ZB	Rust mijn ziel, uw God is Koning
ZB	Zoek eerst het Koninkrijk van God

Introductie op de vertelling

Gesprekje over dromen. Wie droomt er wel eens? Wil je er wat over vertellen? Is je droom ook uitgekomen? Meestal dromen wij over iets, dat al gebeurd is, niet over iets dat nog komen gaat.

Vandaag ga ik ook vertellen over iemand die gedroomd heeft.

Schrijf op het bord of een groot vel: 'Dromen zijn bedrog'. Praat hierover. Ben je het eens met de stelling, ja of nee? Waarom? Wat is waar in een droom (bijvoorbeeld herinneringen) en wat is niet waar (fantasiebeelden)? Komen dromen altijd uit? Leg uit dat de Bijbel vroeger nog niet af was en dat God daarom gebruik maakte van dromen. Kunnen kinderen voorbeelden noemen (Jozef en de Farao, Jozef en de schenker en de bakker, Jozef en Maria (vlucht naar Egypte))? Nu is de Bijbel af en maakt God geen gebruik meer van dromen. Behalve in de zogenaamde 'gesloten landen'. Daar gebruikt God wel dromen!